

Txirritola

ARAMAIO / Barikua / 2003ko azaroaren 21a / 86. zenbakia

KOORDINATZAILEA: Ubane Madera • Otolara Lizentziaduna 31 20500 ARRASATE • Tel.: 943 71 25 11 • Faxa: 943 71 23 89 • Posta elektronikoa: txirritola@goiena.com • Lege gordailua: SS.1084/02

Besteak beste, gazte lokalen gainean gazteek egindako eskaera aztertu zuten zinegotziek.

Orotariko gaiak landu zituen udalbatzarrak eguaztenean

UBANE MADERA

Ohiko osoko bilkura egin zuen udalbatzarrak eguaztenean. Besteak beste, gazte lokalak, Azkoagako abadetxea, bi mozio eta Euskal Fondoak egindako eskaera bat aztertu zituzten.

Saharar errefuxiatuak bizi diren Aljeriako gune batean euri zaparrada handiak izan dira azkenaldian. Horren ondorioz, uholdeak sortu dira, eta kalte ugari eragin dituzte. Hain zuzen ere, kalteoi aurre egiteko dirulaguntza eskatu dio Euskal Fondoak Aramaioko Udalari. Eta, eguazteneko batzarrean, Udalak 1.200 euro emango dituela onartu zuen.

GAZTE LOKALEKIN BUELATA

Gazte lokalen gaia ere aztertu zuen udalbatzarrak. Gazteek Udalari egindako eskaera, hain zuzen. Horren arabera, gazteek gura dutena da lokal horiek erabiltzeko gutxieneko adina 14 urtekoa izatea eta ez ezartzea lokaletatik irteteko adinik. Horrez gain, proposatzen dute koadrila bakoitzeko ordezkariak izendatzea lokaletan sartzan diren gaz-

teak zaintzeko eta sor daitezkeen kalte-ordainen gainean-eta berba egiteko.

Bestelako puntuen artean, lokalen ordutegiari dagokionez, gazteek proposatzen dute ez ezartzea ordutegi mugarik.

Eskaera aztertu ostean, zinegotziek honako erabakia hartu zuten: beharrezkoa dela lokaletatik irteteko adina ezartzea, eta 20 urte egokia dela horretarako. Eta, ordutegiari dagokionez, diote 01:00ak arte zabalik egotea nahikoa dela. Eta, jakina, horrez guztiaz gain, lokalon garbiketa kontuak ere gazteekin zehaztu beharko lituzketela.

Orain, erabakitakoa gazteei jakinaraziko diete, eta haiek erabaki beharko dute proposamena

onartzen duten edo ez.

AZKOAGAKO ABADETXEA

Bestalde, Azkoagako abadetxearen aurreko aldean pitzadurak sortu direla-eta, kontuan hartuta etxe horren beheko solairua Udalarena dela, erabaki zuten arkitekto batek etxea konpontzeko proiektua egitea eta lanok lehenbailehen hastea, etxearen egoera dezente kaskarra da-eta. Hala, oraingo astean ziren lanak hasteko, eta bestela, laster hasiko dira. Udalak etxeko bestelako jabeekin akordioa egin beharko du gero, gastuok ordaintzeko.

MOZIO BI

Eta, bestelako kontuen artean, bi mozio ere bazituzten. Bata, gay eta lesbiana bikoteen adopzio eskubidearen alde. Eta bestea, Gernikako Estatutuaren gainekoa. Hain justu, eskatzen dute, besteak beste, Euskadiko Autonomia Estatutua aldatzeko zilegatasuna onartzea; eta Estatuko Gobernuari eskatzen diote Jaur-laritzari ahalmena emari diezaion erreferenduma deitzeko. Edozelan ere, ez dakigu mozioen gainean zer erabaki duten.

Gazte lokalen gainean gazteek egindako eskaera ez du onartu udalbatzarrak

LABUR

Areto futboleko partiduen emaitzak eta domekako zinema saioaren gainean

Oraingo honetan Bañera taldeko neskek ez dute horrenbesteko zor-te onik izan eta 8-0 galdu zuten Lan eta Jolasen kontra. Aldiz, mutilek 0-5 irabazi zioten talde berari. Bihar, etxean jokatzera tokatzen zaie bi taldeei. Neskek 10:00etan dute hitzordua, Jesus Obreroren kontra; eta mutilek 11:00etan, Los Herran Institutuaren kontra. Bestalde, domekan, *Mi gran amigo Joe* filma emango dute.

Urkiolako parke naturalaren gaineko plan gidaria jendaurrean dago

Udalak jakinarazi digu egunotan jendaurrean ipini dutela *Urkiolako parke naturalaren erabilerari eta kudeaketari buruzko plan gidaria*. Hala, nahi duenak dokumentua eskuratu, irakurri eta alegazioak edo erreklamazioak jar diezazkioke.

Hain zuzen ere, urte bukaera arte egongo da jendaurrean, udal-etxean.

Bagare bertso-txapelketako hirugarren kanporaketa datorren astean izango da

Datorren barikuan, hilak 28, Andere Arriolabengoa eta Iker Agirre bertsolari aramaiarrek Bagare bertso-txapelketako kanporaketa jokatu beharko dute. Legutianon jokatu dute hirugarren kanporaketa, 20:30ean, hango elkarteetan. Beste sei bertsolariarekin lehiatu beharko dute; hala, puntu gehien lortzen dituzten lehen biek lortuko dute bertsolari lehiaketako finalerako txartela.

Santa Zezilia eguna ospatzeko kantaldia

Bihar, zapatua, Santa Zezilia eguna da, musikarien zaindარიaren eguna. Eta, hori ospatzeko, Bizente Goikoetxea abesbatzak saio berezia egingo du. Baina domekan izango da hori. Hain zuzen ere, mezetan kantatuko du abesbatzak. 12:00etan hasiko da meza hori. Gero, abesbatzako kideek eta zenbait gonbidatuk bazkaria egingo dute Dukienan. /U.M.

Aramaioren eta Arrasateren arteko lotura estuaren gaineko liburua plazaratu dute

U.M.

Aramaioren eta Arrasateren gaineko liburua idatzi du Josemari Velez de Mendizabalek. Datorren barikuan, hilak 28, aurkeztuko dute Aramaion. 19:00etan izango da aurkezpena, kultura etxean. Udal ordezkariekin batera, seme kutunak izango dira, besteak beste.

Inoiz gertatu zaidan gauzarik politenetakoa Aramaion munduratu izatea da (...) Ni jaiotzez aramaioarra izatea Begoña Azkarraga nire amari zor diodakoan nago (...) Baina giza-karen sortze-unean, derrigorrez, ama ezezik aita ere eragile aktiboa da eta, nire kasuan, bigarren sortzailea guztiz lotua zegoen Arrasaterekin.

Hala aurkezten du Josemari Velez de Mendizabal historiagileak Aramaioren eta Arrasateren gainean idatzitako liburua. *Aramaio eta Arrasate, Historiak lotutako bi herri* izenburua ipini dio. Oro har, Aramaioren eta Arrasateren arteko harremana abiapuntu moduan hartuta, *bi herri horien arteko mugarri historiko batzuk azaltzen ditu, mendetan zehar bertatik, gora eta behera, iragandako jazoera batzuen aipamen-bilketa da irakurleak aurkituko duena.*

ANTZINAKO DOKUMENTU UGARI

Bi hizkuntzatan idatzi du hori guztiori Josemari Velezek, euskaraz eta gaztelaniaz. Eta testuari laguntzen, argazki zaharrak eta antzinako testuak dauka liburuan, Esteban de Garibai historialari arrasatearrarenak, esate baterako.

Liburua hiru ataletan banatuta dago.

Aurreneko kapituluan XII. mendetik hasi eta handik aurrerako makina bat kontakizun dakartza liburuak. Erdi Arokoak, hain zuzen ere.

Adibidez, Jaurerriko Juan Alonso de Muxikaren gainekoak kontatzen ditu; hain zuzen ere, 1488an haren kontra kontzejuak ipinitako kereilaren gainean Errege Katolikoek emandako erantzuna ageri da.

Hain zuzen ere, Arrasateko 1448ko erreketan hil zuten Gomez Gonzalez de Butronen semea zen Juan Alonso de Muxika. Besteak beste, jauntxo hark zuen lehenengo gaueko eskubidez berba egiten du: *Teresa de Hormaetxe se querelló contra Juan Alonso porque la hiciera llevar a la su fortaleza de Barajuen e por fuerza e contra su voluntad durmiera con ella siendo niña virgen de edad de hasta once años poco más o menos e la desflorara e rompiera su virginidad y la conociera carnalmente.*

Hortik aurrera, Arrasateko erreketaren gainean sakon ber-

"ARAMAIO ETA ARRASATE, HISTORIAK LOTUTAKO BI HERRI" LIBURUA

Jesus Jauregiren autobusaren gaineko argazkia dakar, adibidez, Josemari Velezen liburua.

Liburuan, testuari laguntzen, argazki zaharrak eta antzinako testuak daude

Pedro Ignacio de Barrutiaren gainean tarte dezentea idatzi du Josemari Velezek

Historia kontuez gain, mitologiarekin lotutako gaiak ere lantzen ditu liburuan

ba egiten du Josemari Velez de Mendizabalek. Izan ere, *Aramaio eta Arrasate* historiara elkarrekin *pasazaziko zituen gertaera latza* izan zen hura. Antzezlan berezi

baten aipamena eginez bukatzen du kapitulua.

BIGARRREN ATALA

Esteban de Garibairen gainean

berba egin eta gero, Aramaio Arabako Anaidietara sartu zeneko kontakizunarekin hasten da bigarren atala. Bien bitartean, *Arrasate gipuzkoar entramatu politi-*

koan hazi zen. Eta bata baserri-ekonomiara lotuta zegoen neurrian, bestean industriak gero eta pisu handiagoa zuen.

Adibidez, Pedro Ignacio de Barrutiaren gainean tarte dezentea idatzi du atal horretan, *Acto para la Nochebuena* antzezlanaren gainean, bereziki. Velezek kontatzen du, besteak beste, Barrutiak bere lanarekin Arrasateko gizartearen bizimoduaren gainean berba egiten duela. Adibide moduan, antzezlaneko pertsonaje batek, *Grazioso-k*, esandakoak batzen ditu: *Gure Mondragoen pagazen dogu dirua danzeagatik, auxedoc viziza modu, nesca zarroc danza eguin da mutiloc dirua pagadu. Ibini vidi alcate xauna, ibini vidi leguea Mutilac libre nescachac eurac pagadezeela danzea.*

HIRUGARRREN ATALA

XX. mendea da azkeneko kapitulu protagonista, *Aramaio eta Arrasateren artean giza-harreman gehien izan dituen aroa.* Eta, hain zuzen ere, hortxe aipatzen ditu, esate baterako, Union Cerrajerak eta Elmak erakartzen zituen aramaiar piloak, Jesus Jauregiren autobusak, *Manzano* esne-saltzailea..., baita Santa Cruz apaizarena ere: *Señor cura de Aramayona: (...) no puedo menos que seguir la inspiración que siento para escribir estas pocas líneas para manifestar la grande estima que siempre he tenido desde aquellos tiempos para con los paisanos de ese pueblo. Ya se sabe por qué. Puede imaginarse qué cariño guardo para con ellos y cómo deseo que todos ellos consigan la eterna Bienaventuranza.*

Aramaiora sarritan joaten ziren arrasatearren aipamenak ere egiten ditu: Julian Arantzabal soinu jotzailea, Nicolas Pol txistularia, Aramaion jaiotako Juan Martin *Dontxo*...

Historia kontuez gain, mitologiarekin lotutako gaiak ere lantzen ditu Josemari Velez de Mendizabalek azkeneko atalean: *Gure amak esaten dau Anbotoko Señorie ikusi ebala egun baten. Gu Ametzu baserrixen bizi ginan eta...Anbotoko Señorie Zalgoko alabie zela esaten zan. Gaixtoa zalako Jaungoikoak eman eutsen kastigue Anbototik Aralarrera joan etorria eitteko...*

XXI. mendearen aipamentxoak eginez bukatzen du liburua.

AURKEZPENAREN NONDIK NORAKOAK

Lehen esandako moduan, liburu horren aurkezpena datorren barikuan izango da, hilak 28. 19:00etan hasiko da ekitaldia, kultura etxean. Eta han, Josemari Velez de Mendizabalekin batera, besteak beste, udal ordezkariak, herriko seme kutunak eta kultura elkar-teak izango dira. Liburuaren 300 ale bidaliko dituzte Aramaiora. Aurkezpenean banatuko dituzte.

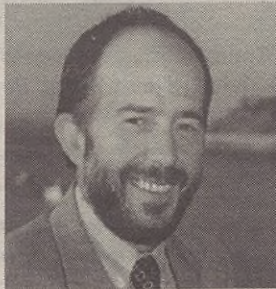
"Gizakiok lantzen dugu historia"

Josemari Velezi liburuaren gainean hitz batzuk esateko eskatu diogu. Hona hemen hark idatzitakoa, oro har, liburu horren zergatia:

Arrasate eta Aramaioren arteko harremanak betidanik eman dira historian. Nik esango nuke, gutxienez bi mailakoak izan direla: erakunde edo agintariei zegozkien alde batetik, eta herritar arruntok garatutakoa, bestetik.

Lehen mailakoak beti osasuntsu edo lagunkoiak izan ez badira ere, herri mailan emandakoak, gehienbat, normaltasunetik joan dira, izan ere herri xeheari gehien ajola diona, eguneroko premiei aurre egitea baita. Bi herriak elkarren ondokoak direnez gero, herri xehearrentzat ez zegoen beste erremediorik ondo eramatea baino.

Nire liburuarekin, historiako mugarri batzuk ezagutu arazteaz gain, baditu beste zenbait helburu txiki ere. Alde batetik irakurleari azaltzea

JOSEMARI VELEZ DE MENDIZABAL

historia ziklikoa izan daitekeela, bere muinean, azkenean historia lantzen dutena gizakiok garelako. Eta ene ustez, orain dela bost mendetako Arrasate-Aramaio hura eta gaur egunekoak, sentimenduz nahiko antzerakoak ditugu. Antzerakotasun horren gaineko jabetzak eman beharko liguke okerrak zuzentzeko aukera. Beste helburu txiki batzuk izan litezke, Pedro Ignacio de Barrutiaren obra, behar bezala herritarren artean

ezagutaraztea eta, nire ekarpen apal honen bitartez, Barrutiaren antzezlanaren eskuizkribua behin eta betiko Arrasatera ekartzea aldarrikatzea, izan ere, Barrutiak XVIII.mendean idatzitakoa, Arrasaten antzezteko eta arrasatearroko gozatzeko sortu baizen.

Azkenik, berriro ere azpimarratu nahi nuke liburu honen bitartez atek ireki nahi dizkiedala historiagile gazteei, historiako esparru horretan euren lanetan aurrera egin dezaten, izan ere ikaragarritzko lana baitago oraindik egiteko.